

Stiftelsen Astma- och Allergiförbundets Forskningsfond

Organisationsnummer 802405-7112

Årsredovisning för räkenskapsåret 2015-01-01 – 2015-12-31

Styrelsen för Stiftelsen Astma- och Allergiförbundets Forskningsfond avger härmed följande årsredovisning.

Innehåll	Sida
Förvaltningsberättelse	2
Resultaträkning	5
Balansräkning	6
Noter	7
Underskrifter	10

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE 2015

Allmänt om verksamheten

Stiftelsen Astma- och Allergiförbundets Forskningsfond har till ändamål att främja vetenskaplig forskning rörande astma, allergi och annan överkänslighet. Forskningsfondens huvudsakliga stöd till vetenskaplig forskning sker genom årliga anslag till forskningsprojekt och bidrag till forskningsrelaterade projekt. Fonden främjar också implementeringen av forskningsresultat genom att ta fram vetenskapliga kunskapsöversikter på områden där det saknas kunskap och genom att utbilda forskningspartners för att öka brukarmedverkan i forskningen.

Fondens kapital har tillkommit genom insamlingskampanjer, direkta gåvor och testamentariska förordnanden och fonden registrerades som stiftelse 1998. Tillsynsmyndigheten för stiftelsen är Länsstyrelsen. Fonden har ett eget 90-konto för sin insamlingsverksamhet, Pg 90 03 74-0 och Bg 900-3740, och kontrolleras genom Svensk Insamlingskontroll.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Stöd till forskning och utveckling

Under verksamhetsåret 2015 inkom 46 ansökningar om forskningsanslag. Fondstyrelsen beslutade att dela ut 2,6 miljoner kronor till 13 nya forskningsprojekt. Utöver dessa nya forskningsprojekt har fonden en ansvarsförbindelse på 5,22 miljoner kronor för 26 fleråriga forskningsprojekt för 2016. Därmed kommer fonden att betala ut sammanlagt 7,82 miljoner kr till 39 forskningsprojekt 2016.

Under 2015 har fonden också delat ut sammanlagt 236 548 kr till 8 olika forskningsrelaterade projekt. Fullständig förteckning över beslutade forskningsanslag och forskningsrelaterade projekt finns på fondens hemsida allergiforskning.se.

Fonden och förbundet är sedan 2009 förmånstagare av överskottsmedel från PostkodLotteriet. År 2015 mottog fonden 2,1 mkr från PostkodLotteriet. Medel från PostkodLotteriet delas ut till alla de forskningsprojekt som beviljas anslag från fonden och medlen ger forskningsprojekten ett mycket betydelsefullt tillskott.

Fondstyrelsen förvaltar sedan 2004 medel som insamlats till minne av Kerstin Hejdenberg, tidigare ordförande i såväl förbundet som fonden. Stipendiefonden har till ändamål att främja barnallergologisk forskning. 2015 tilldelades tre stipendier på sammanlagt 30 000 kr till barnallergologiska doktorander.

Måluppfyllelse

Ett av de viktigaste målen i fondens bidragspolicy är prioritering av kliniskt patientnära forskning eftersom den har svårare att konkurrera om annan finansiering. Fonden har aktivt arbetat för att främja klinisk forskning och detta har resulterat i att 90 % av de 39 forskningsprojekt som erhållit forskningsanslag 2016 är kliniskt patientnära. De övriga projekten har också en klinisk tillämpning i sikte. Fonden måste fortsätta ansträngningarna för att kunna öka antalet ansökningar från andra vetenskapsområden än de medicinska. Eftersom 20 % av astmapatienterna upplever rinitssymtom varje dag men en tredjedel av dessa patienter inte får någon behandling för sin rinit har fonden under 2015 lanserat en evidensbaserad kunskapsöversikt om samsjukligheten i astma och rinit. Den nya kunskapen har mottagits väl av professionen och patienterna. Fonden har även tagit fram en kunskapsöversikt om sensorisk hyperreaktivitet som belyser problematiken om doftöverkänslighet. Ny vetenskaplig kunskap är oerhört viktig för de över 30 % av svenska befolkningen som får besvär av dofter och kemikalier.

Insamling

Fonden hade under 2015 begränsad insamlingsverksamhet eftersom fonden har beslutat att tillsammans med förbundet se över hela insamlingsverksamheten under 2016 och skapa en långsiktig plan för den

insamling som ska bedrivas av fonden och förbundet. Under våren genomfördes en småskalig pollenkampanj med annonser i tidningen Skolfamiljen. I december bedrevs en julkampanj där alla som gav en julgåva till fonden fick ett fint julkort att skicka sin egen julhälsning med.

Under 2015 har fonden deltagit i FRIIs och Svensk Insamlingskontrolls utbildningar och informationsträffar. I samråd med förbundet beslutades under 2014 att förbundet, som är den formella medlemmen i FRII, åtar sig att uppfylla de krav som ställs av FRIIs kvalitetskod och upprättar också effektrapporten. Fonden kommer att fortsätta att följa kvalitetskoden med de resurser som fonden har till sitt förfogande.

Information

Under 2015 fortsatte fonden med informationsinsatser vad gäller den forskning som fonden stödjer och även allergiforskning i stort. Dessa informationsinsatser ska i längden bygga grund för att fonden ska kunna etablera samlingsverksamhet på en lämplig ambitionsnivå.

Tillsammans med ledande experter tar fonden fram kunskapsöversikter på de områden där det saknas kunskap. Under våren 2015 lanserades kunskapsunderlaget om rinitastma på olika evenemang för professionen, bland annat på Lungkongressen i Göteborg och ÖNH-dagarna i Stockholm. Den internationella astmaveckans tema i maj var rinitastma. Arbetet med kunskapsunderlaget om sensorisk hyperreaktivitet (SHR) fortsatte under 2015 och där planeras lanseringen till våren 2016.

Temat för årsskriften Allergifakta 2016 var "Astma- och Allergiförbundet 60 år". Årsskriften innehåller flera artiklar om den forskning som fonden stödjer. Under 2016 omvandlas årsskriften till en särskild forskningsbilaga som i framtiden ges ut i medlemstidningen Allergia.

Under 2015 fortsatte fonden att informera om sin verksamhet via medlemstidningen Allergia och i facktidningen Allergi i Praxis som vänder sig främst till vårdpersonal i Sverige och Norge. Fonden ger ekonomiskt bidrag till tidningen för kostnader för de två svenska fackredaktörerna.

Astma- och Allergiförbundet, Riksförbundet HjärtLung och Reumatikerförbundet samarbetar sedan flera år tillbaka för att öka brukarmedverkan i forskningen. En central del i verksamheten har varit att utbilda medlemmar till forskningspartners. Efter utbildningen har forskningspartners representerat förbundet i forskningsprojekten. Sammanlagt har Astma- och Allergiförbundet 25 forskningspartners. Majoriteten av forskarna har varit mycket positiva till brukarmedverkan men det har ibland varit svårt att hitta lämpliga uppgifter till forskningspartners. Därför beslutades att förbundets forskningspartners ska successivt övergå till att bilda en fokusgrupp som bredare kan användas som bollplank både för förbundet och för forskare i frågor som rör allergiforskning.

Fonden medverkade som utställare på mötet för CfA:s karriärnätverk för postdoktorander och var representerad på Olin-studiernas 30 års jubileum i Luleå. Fonden träffade också olika forskarteam som fått anslag från fonden och tillsammans med förbundet etablerades kontakt med stiftelsen Forska!Sverige.

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

Astma- och Allergiförbundet har beslutat om att uppgradera sitt medlemsregister till ett helt nytt system som vilar på en ny teknisk plattform. Projektstart skedde i slutet av 2015 och det nya systemet ska vara i drift 2016. Forskningsfonden bekostar och ansvarar för insamlingsdelen av det nya registret.

Resultat och ställning

Stockholmsbörsen (SIXPRX) steg med 10,5 % under 2015 och bidrog till att fondens portfölj gav en positiv avkastning under hela perioden. Under samma period minskade världens börser exklusive tillväxtmarknader med i genomsnitt 0,3 % i lokal valuta (i svenska kronor +7,1 %). Den absoluta avkastningen i portföljen för första halvåret uppgick till 6,0 % då portföljen förvaltades av DNB Asset Management. Den absoluta avkastningen i portföljen för det andra halvåret uppgick till -0,3 % då portföljen förvaltades av Cliens Kapitalförvaltning, Carnegie Investment Bank och Excalibur. Portföljens marknadsvärde var 128,8 mkr per den sista december 2015 jämfört med 129,9 mkr året innan.

Fonden hade inga större externa insamlingskampanjer under 2015 vilket medförde att insamlingskostnader halverades jämfört med föregående år. De administrativa kostnaderna för insamlingen ökade dock med 92 tkr eftersom administrationen av de ej kampanjberoende gåvorna kräver en årlig bestående insamlingsadministration. Fonden betalade även en initialkostnad för nya insamlingsdelen av medlemsregistret. Ändamålskostnaderna var oförändrade jämfört med föregående år då fonden inte gjorde några större förändringar i sin ordinarie verksamhet.

Verksamhetsintäkterna ökade med 1,1 mkr jämfört med föregående år vilket förklaras av en högre utdelning av överskottsmedel från PostkodLotteriet under 2015 och ökade testamentsgåvor. Sammanlagt var verksamhetsintäkterna 3,1 mkr.

Nettoresultatet från finansiella investeringar är 21,7 mkr. Det är 14,1 mkr högre än föregående år vilket förklaras av realisationsvinster i samband med byte av kapitalförvaltare. Sammantaget har detta medfört att årets resultat blev 15,2 mkr bättre än föregående år och efter årets fördelning är det kvarstående beloppet för året 13,9 mkr mot -1,7 mkr för år 2014.

Flerårsöversikt (tkr)	2015	2014	2013	2012	2011
Verksamhetsintäkter	3 061	1 913	3 011	5 207	2 301
Årets resultat	21 721	6 489	7 882	4 971	1 869
Ändamålsbestämda medel	7 820	8 198	6 300	8 000	6 000
Eget kapital	117 247	103 346	105 054	103 472	106 501
Soliditet %	93	92	94	92	94

I övrigt hänvisas till resultat- och balansräkning.

Finansiella instrument

Eftersom fondens kapitalförvaltningsavtal tecknades för över tio år sedan, genomfördes en upphandling av fondens externa kapitalförvaltning under 2015 med resultatet att samarbetet med DNB Asset Management avslutades i juni. Istället engagerades två nya blandförvaltare i form av Cliens Kapitalförvaltning och Carnegie Investment Bank samt Excalibur som hedgefondförvaltare.

Fondens placeringspolicy anger i vilka tillgångar och med vilka limiter medlen får placeras, samt hur uppföljning och kontroll av att riktlinjerna följs skall ske. Förvaltningens mål är att skapa en god värdetillväxt och generera utdelningsbara medel under betryggande säkerhet. I förvaltningen skall högsta möjliga avkastning eftersträvas med iakttagande av angivna riskbegränsningar. Det långsiktiga avkastningskravet är konsumentprisindex + 4 % per år. Placeringspolicyn finns på fondens hemsida allergiforskning.se.

Fonden har under 2015 använt konsult hjälp från Intelligent Investing Scandinavia för upphandlingen och för att kvartalsvis följa upp förvaltningen med beaktande av periodens avkastning samt status i förhållande till avkastningskrav samt risklimiter.

Förvaltning

Fonden leds av en styrelse som väljs på tre år vid Astma- och Allergiförbundets kongress. År 2013-2016 utgörs styrelsen av ordförande Britta Andersson, vice ordförande Roland Efraimsson, styrelseledamöter Leif Henriksson, Ingrid Kallström Bengtsson samt Inger Rådö. Styrelsesuppleanter är Susanne Hejra, Gunnar Hellberg, Inga-May Lidström och Ann-Sofie Palmhammar. Styrelsen har under verksamhetsåret haft 7 ordinarie styrelsesammanträden. Till styrelsen har arvode utgått med 104 587 kr.

Styrelsen har till sitt förfogande en forskningsnämnd som består av forskare från olika discipliner. Forskningsnämndens uppgift är att vara vetenskaplig rådgivare till såväl fondstyrelsen som förbundsstyrelsen i frågor som rör forskningsanslag och allergiforskning i stort. Följande personer valdes till forskningsnämnden för 2013-2015: Leif Bjermer, Maria Bradley, Lars Olaf Cardell, Gunilla Hedlin, Gunnar Lilja, Eva Millqvist, Magnus Svartengren och Kurt Svärdsudd. Fondens kansli har under 2015 haft två anställda, fondsekreterare Hanna Vihavainen på heltid och ekonomiassistent Helena Volcz på deltid.

RESULTATRÄKNING

Funktionsindelad resultaträkning

	Not	2015-01-01 - 2015-12-31	2014-01-01 - 2014-12-31
Verksamhetsintäkter	3	3 061 244	1 912 972
Verksamhetskostnader			
Ändamålskostnader		-2 131 493	-2 115 838
Insamlingskostnader		-52 412	-127 985
Administrationskostnader		-532 711	-441 183
Verksamhetsresultat		344 628	-772 034
Resultat från finansiella investeringar			
Resultat från värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar			
	5	22 010 762	7 777 009
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	6	2 981	4 200
Räntekostnader och liknande poster	7	-15 943	-14 191
Förvaltningskostnader		-621 091	-506 033
Summa resultat från finansiella investeringar		21 376 709	7 260 985
Årets resultat		21 721 337	6 488 951

Fördelning av årets resultat

Årets resultat enligt resultaträkningen		21 721 337	6 488 951
Reservering av ändamålsbestämda medel medel som inte utnyttjats under året	8	-7 820 000	-8 197 750
Kvarstående belopp för året/förändring balanserat kapital		13 901 337	-1 708 799

BALANSRÄKNING

	Not	2015-12-31	2014-12-31
TILLGÅNGAR			
<i>Anläggningstillgångar</i>			
Immateriella anläggningstillgångar			
Insamlingsregister	9	0	0
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier	10	0	3 184
Finansiella anläggningstillgångar			
Långfristiga värdepappersinnehav	11	123 705 297	108 950 422
Summa anläggningstillgångar		123 705 297	108 953 606
<i>Omsättningstillgångar</i>			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		26 873	0
Övriga fordringar	12	424 189	8 550
Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader	13	66 644	739 247
Summa kortfristiga fordringar		517 706	747 797
Kassa och bank		1 519 402	2 078 102
Summa omsättningstillgångar		2 037 108	2 825 899
Summa tillgångar		125 742 405	111 779 505
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>			
Balanserat fritt kapital	14	117 246 976	103 345 639
Summa eget kapital		117 246 976	103 345 639
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Aktuella skatteskulder		34 664	41 612
Leverantörsskulder		159 274	204 578
Övriga skulder	15	8 168 502	8 084 713
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		132 989	102 954
Summa kortfristiga skulder		8 495 429	8 433 866
Summa eget kapital och skulder		125 742 405	111 779 505
Ställda säkerheter		inga	inga
Ansvarsförbindelser	16	4 200 000	6 620 000

NOTER

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper (ÅRL 5:2)

Från och med 2014 tillämpas årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 (K3) vid upprättandet av finansiella rapporter.

Redovisningsvaluta

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor och beloppen anges i kr om inget annat anges.

Värderingsprinciper m.m.

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Fordringar

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Nedskrivningar

Skulle en indikation om en värdenedgång beträffande en tillgång föreligga fastställs dess återvinningsvärde. Överstiger tillgångens bokförda värde återvinningsvärdet skrivs tillgången ner till detta värde.

Återvinningsvärdet definieras som det högsta av marknadsvärdet och nyttjandevärdet. Nyttjandevärdet definieras som nuvärdet av de uppskattade framtida betalningar som tillgången genererar.

Nedskrivningar redovisas över resultaträkningen.

Förvaltningsavgift

Förvaltningsavgiften på resultaträkningen består av fasta och rörliga avgifter för kapitalförvaltning enligt avtal. Fondavgifter är inte inkluderade i förvaltningsavgiften.

Anslag och bidrag

Beviljade anslag redovisas mot övriga skulder. Anslagen skuldförs vid beslutstillfället. De bokas direkt mot eget kapital. Med utdelning av anslag avses medel som betalas ut.

Beviljade övriga bidrag redovisas över resultaträkningen som ändamålskostnad.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Stiftelsens ledning gör uppskattningar och antaganden om framtiden. Dessa uppskattningar kommer sällan att motsvara det verkliga resultatet. De uppskattningar och antaganden som kan leda till risk för väsentliga justeringar i redovisade värden för tillgångar och skulder är främst värdering av långfristiga värdepappersinnehav.

Not 3 Verksamhetsintäkter

2015

2014

Verksamhetsintäkterna fördelar sig enligt följande:

Testamenten	548 557	0
Donation	0	139 986
Gåvor	367 180	372 870
Medel från PostkodLotteriet	2 100 000	1 400 000
Övriga intäkter	45 507	116
Summa	3 061 244	1 912 972

Not 4 Medeltalet anställda, personalkostnader och arvoden till styrelsen

Medeltalet anställda	2015	varav män	2014	varav män
	1	0	1	0

Könsfördelning styrelse och ledande befattningshavare	2015	varav män	2014	varav män
Styrelseledamöter	9	3	9	3
Fondsekreterare	1	0	1	0

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader	2015	2014
Löner och andra ersättningar (styrelse, anställda)	672 825	694 725
Arvoden uppdragstagare	200 611	212 501
Sociala kostnader	296 451	341 619
varav pensionskostnader (exkl. löneskatt)	59 885	89 457
Summa	1 160 068	1 236 107

Not 5 Resultat från värdepapper som är anläggningstillgångar

	2015	2014
Utdelningar	3 429 696	2 272 943
Ränteersättningar värdepapper	976 739	1 729 084
Realisationsvinst vid försäljningar	22 164 891	3 780 450
Realisationsförlust vid försäljningar	-3 872 123	-467 216
Nedskrivning av räntebärande värdepapper	-662 986	0
Återföring av nedskrivning av räntebärande värdepapper	0	461 748
Nedskrivning av alternativa placeringar	-25 455	0
Summa	22 010 762	7 777 009

Not 6 Övriga ränteintäkter och liknande poster

	2015	2014
Ränteintäkt	2 981	4 200
Summa	2 981	4 200

Not 7 Övriga räntekostnader och liknande poster

	2015	2014
Ränte- och bankkostnad	15 943	14 191
Summa	15 943	14 191

Not 8 Reserverade ändamålsbestämda medel

	2015	2014
Beviljade forskningsanslag	7 820 000	8 020 000
Beviljade forskningsrelaterade bidrag	0	177 750
	7 820 000	8 197 750

Not 9 Immateriella anläggningstillgångar

	2015	2014
<i>Datasystem för insamlingsregister</i>		
Ingående anskaffningsvärde	125 000	125 000
Inköp	0	0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	125 000	125 000

Ingående avskrivning	-125 000	-108 333
Årets avskrivning	0	-16 667
Utgående ackumulerad avskrivning	-125 000	-125 000
Utgående redovisningsvärde	0	0

Not 10 Materiella anläggningstillgångar

2015

2014

Årets avskrivning av inventarier har skett med 20% på anskaffningsvärdet

Kontorsmöbler

Ingående anskaffningsvärde	15 917	15 917
Inköp	0	0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	15 917	15 917

Ingående avskrivning	-12 733	-9 550
Årets avskrivning	-3 184	-3 183
Utgående ackumulerad avskrivning	-15 917	-12 733
Utgående redovisningsvärde	0	3 184

Not 11 Långfristiga värdepappersinnehav

2015

2014

Räntebärande värdepapper

Ingående anskaffningsvärde	60 791 869	55 690 518
Årets förändring	-7 967 467	5 101 351
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	52 824 402	60 791 869

Svenska aktier

Ingående anskaffningsvärde	22 930 138	24 016 615
Årets förändring	6 646 186	-1 086 477
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	29 576 324	22 930 138

Utländska aktier

Ingående anskaffningsvärde	25 228 415	28 491 915
Årets förändring	2 263 897	-3 263 500
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	27 492 312	25 228 415

Alternativa placeringar (Hedgefonder)

Ingående anskaffningsvärde	0	0
Årets förändring	14 500 700	0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	14 500 700	0

Ingående nedskrivning	0	-461 748
Årets nedskrivning	-688 441	0
Återförd nedskrivning	0	461 748
Utgående ackumulerad nedskrivning	-688 441	0

Summa utgående värdepappersinnehav **123 705 297** **108 950 422**

Marknadsvärde värdepappersinnehav **128 101 284** **127 401 023**

Not 12 Övriga fordringar

Fordran förbundet	94 519	8 550
Sålda ej likviderade värdepapper	329 670	0
Summa	424 189	8550

Not 13	Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader	2015	2014
	Interimsfordring	9 000	9 000
	Upplupen värdepappersränta	57 494	730 247
	Övrigt	150	0
	Summa	66 644	739 247

Not 14	Eget kapital	2015	2014
	Ingående balanserat kapital	103 345 639	105 054 438
	Beviljade anslag och bidrag	-7 820 000	-8 197 750
	Årets resultat	21 721 337	6 488 951
	Utgående balanserat kapital	117 246 976	103 345 639

Not 15	Övriga skulder	2015	2014
	Ej utbetalda beviljade anslag 2015	7 820 000	0
	Ej utbetalda beviljade anslag 2014	0	8 020 000
	Ej utbetalda beviljade medel PostkodLotteriet	6 300	9 927
	Övriga skulder (bl a källskatt)	342 202	54 795
	Summa	8 168 502	8 084 713

Not 16 Ansvarförbindelser

Fonden beviljar fleråriga anslag sedan 2013. Anslagen betalas ut endast om villkoren för utbetalningen har uppfyllts (godkänd progressrapport).

	2015	2014
Ansvarförbindelse för utbetalning av anslag 2016	0	5 220 000
Ansvarförbindelse för utbetalning av anslag 2017	2 600 000	1 400 000
Ansvarförbindelse för utbetalning av anslag 2018	1 600 000	0
	4 200 000	6 620 000

Stockholm den 2016

Britta Andersson
Ordförande

Roland Efraimson

Leif Henriksson

Ingrid Kallström Bengtsson

Inger Rådö

Revisorspåteckning:

Vår revisionsberättelse avseende denna årsredovisning har avgivits

Stockholm den 2016

Håkan Sten
Auktoriserad revisor

Mikael Forsberg
Lekmannarevisor

Birgitta Bäuml
Lekmannarevisor